

Utbildningsinspektion i grundskolan Bårslövs skola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Bårslövs skola	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	295
Förskoleverksamhet	153
Skolbarnsomsorg	105
Förskoleklass	47
Särskola	2

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass, grundskola med årskurs 1-6 samt skolbarnsomsorg. I anslutning till skolan finns förskola och familjedaghem.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag. Skolan är organiserad i fyra arbetslag, ett arbetslag för årskurs F-6 som arbetar montessoriinspirerat, ett för årskurs F-2, ett för årskurs 3 och 6 samt ett för årskurs 4 och 5. Arbetslagen ansvarar för mellan 70 och 100 elever. Samtliga elever har en mentor och är indelade i mentorsgrupper. Mentorn har ett speciellt ansvar för sin grupp av elever och ansvarar också för elevernas utvecklingssamtal.

Bårslöv är ett villaområde med intilliggande landsbygd. Flertalet elever bor på orten och ett 15-tal elever åker skolskjuts. Familjerna är medelinkomsttagare och 22 procent av befolkningen har utländsk bakgrund. Endast 16 procent i åldersgruppen 20 till 64 år har en eftergymnasialutbildning.

Skolans huvudbyggnad är från 1980-talets början. Samtliga klassrum har egen ingång från skolgården och två studiehallar finns i huvudbyggnaden. En idrottshall och en fritidsgård finns också inrymda i skolans lokaler. Idrottshallen hyrs ut på eftermiddags- och kvällstid till olika föreningar. Det arbetslag som arbetar montessoriinspirerat har sin verksamhet i en paviljongliknande lokal intill huvudbyggnaden. Skolverksamheten i Bårslöv startade i paviljongen därefter byggdes Bårslövs skola.

I likhet med övriga grundskolor i Helsingborgs kommun deltar Bårslövs rektorsområde i Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan.

Genomförandet av inspektionen i Bårslövs skola

Skolverket sände den 11 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Bårslövs skola har bestått av undervisningsråden Ebba Svartz och Per -Ingvar de la Motte. Besök i Bårslövs skola genomfördes den 22-23 januari 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Bårslövs skola, F-6 , dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Bårslövs skola genomfördes formella intervjuer med elever, föräldrar, pedagogisk personal, elevvårdspersonal samt rektorn och biträdande rektorn. Inspektörsteamet blev guidade runt på skolan av två elever och under ca 4 timmar observerades delar av lektioner i de olika arbetslagen. I samband med dessa besök fördes även samtal med ett antal elever, pedagoger och vaktmästaren.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit den attitydundersökning som Helsingborgs stad nyligen genomfört, Kvalitetsmätning 2003.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Bårslövs skola arbetar man aktivt och medvetet med värdegrundsfrågorna. Med detta aktiva arbete och genom kontinuerlig uppföljning av normer och värden har både elever och vuxna fått mer fokus på det direkta lärandet.

I samtalen med eleverna mötte inspektörsteamet elever med förmåga att uttrycka sig och argumentera. Eleverna kunde redogöra för sina synpunkter och visade varandra respekt i samtalen.

Det finns regler på skolan som är väl kända av eleverna och eleverna uttrycker sitt ogillande när det är någon som inte följer reglerna. Eleverna får ta ansvar för olika områden i skolmiljön vilket innebär att eleverna är rädda om sin skola och att det är rent och snyggt på skolan.

På utvecklingssamtalen görs en målplanering för eleven. Målen bryts ner och eleven planerar utifrån dessa, i en planeringsbok, sitt dagliga arbete. Detta tillsammans med arbetet med den individuella utvecklingsplanen och portfolion medför att eleverna kan ta ansvar för och följa sitt lärande. Eleverna vet vilka kunskaper de har, vad nästa steg blir och det motiverar eleverna att komma vidare. Förmågan att ta ansvar för sitt lärande varierar utifrån elevens mognad och det stöd som eleverna får hemifrån. Lärandet dokumenterar eleverna i sin portfolio och är stolta över att kunna visa sin utveckling.

Klimatet på skolan är vänligt och öppet och vuxna och elever visar respekt mot varandra. Eleverna är hänsynsfulla och hjälpsamma mot varandra. Språket kan ibland vara hårt mellan eleverna men de vuxna har ett förhållningssätt att genast ingripa och att alla barn är allas barn. Detta medför att eleverna är högst medvetna om var gränsen går för det acceptabla.

Elever, föräldrar och personal upplever miljön på Bårslövs skola som trygg, både fysiskt och psykosocialt. Miljön är lugn och tyst med aktiva elever och med lust att lära. Att eleverna vet och ser att alla lärare är till för alla elever skapar trygghet både för elever och vuxna.

Sammanfattningsvis utvecklar eleverna på Bårslövs skola normer, värden och förhållningssätt som ligger i linje med de nationella målen i läroplanen. Miljön är trygg, lugn och harmonisk vilket ger eleverna möjlighet till ett lustfyllt lärande. Elevernas ansvarstagande för det egna arbetet och för skolmiljön är av mycket god kvalitet.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Bårslövs skola följer man upp elevernas kunskapsutveckling systematiskt. Enligt både lärare och föräldrar bidrar den individuella utvecklingsplanen till högre måluppfyllelse genom att kunskaperna blir mer konkreta för eleverna. Det är lättare för både elever och föräldrar att få vetskap om vad som förväntas att eleverna ska uppnå. Lärarna menar att alla elever kan hitta framsteg och utveckling i sin individuella utvecklingsplan.

Genom arbetsmetoden Action learning har skolan en medveten strategi för att eleverna ska nå målen i läroplanen. Uppföljning visar att både elever och lärare är positiva till metoden och att den skapar nyfikenhet och lust att lära. Eleverna känner glädje och stolthet när de ser sina färdiga arbeten och får redovisa dem för sina kamrater.

Resultatet på de nationella ämnesproven i skolår 5 har förbättrats från 86 procent godkända vårterminen 2002 till 96 procent godkända vårterminen 2003 i de olika proven. Lärarna anser att det bland annat beror på att eleverna har blivit mer medvetna och fokuserade i sitt lärande genom arbetet med den individuella utvecklingsplanen och portfolion. Att konsekvent upprätta åtgärdsprogram för de elever som har svårigheter bidrar ytterligare till att göra både elever och föräldrar delaktiga i skolgången och att förbättra resultaten.

Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen god på Bårslövs skola och eleverna får det stöd och de utmaningar som de behöver. Inspektörsteamet bedömer att elevernas utveckling och lärande är av god kvalitet och ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Bårslövs skola arbetar man med klassråd och elevråd som ett instrument för elevernas demokratifostran. Klasserna har regelbundna klassrådsmöten där eleverna ansvarar för dagordning och för att vara ordförande och sekreterare.

Det formella elevinflytandet organiseras vidare i olika råd som miljö/trivselråd, matråd, idrottsråd, dataråd samt bussråd. Alla klasser har representanter i de olika råden. Eleverna har möjlighet att lägga fram olika förslag till förbättringar på skolan. De är medvetna över sin uppgift i de olika råden och förstår att de är betydelsefulla och att det är viktigt att återkoppla till klassen. Varje råd träffas regelbundet tillsammans med en ansvarig vuxen som även ingår i någon av lärarnas utvecklingsgrupper. Elevernas olika råd är på så sätt kopplade till lärarnas utvecklingsgrupper och elevernas frågor och idéer diskuteras där. Utvecklingsgrupperna ansvarar för olika utvecklingsområden som t.ex. miljö, internationalisering, kultur och IT. Eleverna som deltog i samtalen ansåg att skolan har metoder för att lära ut det demokratiska systemet och för att eleverna ska ta ansvar för skolans miljö. Enligt Kvalitetsmätning 2003 anser 86 procent av eleverna på Bårslövs skola att de har inflytande jämfört med 61 procent på grundskolorna totalt i Helsingborgs kommun.

Delaktighet och samverkan med föräldrarna sker t.ex. under utvecklingssamtalen då en individuell målplanering görs upp, den individuella utvecklingsplanen, portfolion, föräldramöten, arbetslagsråd och skolkonferens. Arbetslagsrådet träffas en till två gånger per termin och har som uppgift att diskutera uppläggning, genomförande och utvärdering av arbetet i arbetslaget. I arbetslagsrådet ingår representanter för föräldrarna, eleverna samt medlemmarna i arbetslaget. Skolkonferensen har ett övergripande ansvar för att lyfta fram viktiga övergripande frågor för hela skolan och sammanträder två gånger per termin. Medlemmar i skolkonferensen är rektorn, biträdande rektorn, en personalrepresentant per arbetslag, vaktmästaren, föräldrarepresentanter från varje arbetslag, fritidsgårdsrepresentant och elevrepresentanter från elevernas olika råd. Enligt rektorn är det lättare att få föräldrarna engagerade i frågor som gäller det egna barnets eller gruppens förhållanden än i skolkonferensen som gäller skolan generellt. De föräldrar som inspektörsteamet träffade ansåg att det är viktigt att hitta gränsen mellan de professionellas ansvar och föräldrars och elevers ansvar och delaktighet.

Bårslövs skola arbetar aktivt med värdegrundsfrågorna och har rutiner för att mäta, följa upp och åtgärda arbetet med normer och värden. Trivsel- och ansvarsenkäter används en gång per termin för att följa utvecklingen. Resultatet

följs upp och analyseras av antimobbningsgruppen och förslag på förbättrings-åtgärder tas fram. Arbetet med en gemensam värdegrund och ett gemensamt normsystem har gjorts med medel från Växtkraft Mål 3. Elever och personal har gemensamt tagit fram trivsel- och ordningsregler för att skapa en god arbetsmiljö på skolan. All personal har ansvar för att eleverna följer dessa. Det är viktigt för de vuxna på skolan att eleverna blir sedda och man är noga med att hälsa på alla och helst också kunna allas namn.

Samtalet är ett viktigt redskap i värdegrundsarbetet mellan vuxna och elever. Kontinuerliga diskussioner kring moral och etik förs och kompassamtal bedrivs i samtliga elevgrupper.

Skolan har rutiner för att systematiskt förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Det finns ett antimobbningssteam som träffas regelbundet ett par gånger per månad. I varje klass finns kamratstödjure. För att bli kamratstödjure får eleven söka uppdraget och motivera varför han/hon vill vara kamratstödjure. De utvalda kamratstödjarna får utbildning för att utföra sitt uppdrag. Personal och elevvårdspersonal träffar kamratstödjarna regelbundet för att diskutera och för att ge dem stöd och handledning. Kamratstödjarna har ett råd som arbetar tillsammans med antimobbningssteamet för att förebygga och identifiera kränkande behandling. Kamratstödjure och rastvakter har en blå jacka på sig på rasterna där det står kamratstödjure respektive Bårslövs skola på ryggen. Eleverna tycker det är bra och att det känns tryggt att lätt kunna se och veta vem de i första hand ska vända sig till. De elever som deltog i samtalen kunde definiera begreppet mobbning. Förhållningssättet på skolan att alla barn är allas barn medför att personalen ingriper omgående när något inträffar. Om ett mobbningsfall blir känt kontaktas antimobbningssteamet. Teamet kontaktar barn och föräldrar och samtal förs med både offer, mobbare och föräldrar. Förekommande fall av mobbning rapporteras till Bildningsnämnden.

Bårslövs skola har en skolsköterska som är tillgänglig 2,5 dagar per vecka och vid behov finns tillgång till skolläkare och skolsjukgymnast. Skolsköterskan genomför hälsoundersökningar, kontrollerar längd och vikt, ryggar m.m. samt arbetar förebyggande genom att delta och undervisa i olika grupper. Skolan har en elevvårdsgrupp bestående av skolsköterska, specialpedagog samt rektorn vilken har det övergripande ansvaret för elevvården och disponerar över resurserna för elevvården. Elevvårdsgruppen har till uppgift att stödja elevernas mentorer och arbetslagen i deras arbete. I elevvårdsgruppen stämmer man av hur förhållandena är på skolan. Innan ett ärende blir föremål för elevvårdskonferens behandlas ärendet i elevvårdsgruppen. Därefter kallar rektorn till elevvårdskonferens och vid behov ingår skolsköterskan i elevvårdskonferensen.

Sammanfattningsvis genomförs på Bårslövs skola ett aktivt arbete kring värdegrundsfrågorna. Samverkan med elever och föräldrar kring förhållningssätt, den fysiska och psykosociala arbetsmiljön samt för att främja lärandet är av mycket god kvalitet. Elevernas möjlighet till inflytande över sin utbildning, efter ålder och mognad är god. Ett medvetet och systematiskt arbete av god kvalitet pågår mot kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Bårslövs skola är organisationen flexibel och man arbetar i olika grupper och konstellationer utifrån elevernas olika behov. Arbetslagen och en sammanhållen skoldag, 08.00-14.00, möjliggör arbete i mindre grupper. Klassrummens storlek går att variera med hjälp av viktörrar. Bårslövs skola ingår i Försöksverksamhet med utbildning utan nationell timplan i grundskolan och verksamheten följs genom enkäter och intervjuer. Undervisningstiden är fördelad i samarbete med Påarps skola, som är en F-9 skola, för att säkra den garanterade undervisningstiden. Någon uppföljning eller återkoppling av elevernas resultat från årskurs 7-9 till Bårslövs skola förekommer inte.

I den lokala arbetsplanen redogörs för skolans arbetssätt och förhållningssätt för att nå måluppfyllelse. Personalen har pedagogisk konferens varje vecka där bland annat begreppet kunskap och vilka kunskaper eleverna behöver för att klara sig i det dagliga livet och i framtiden kontinuerligt diskuteras. Det finns lärare med kompetens i bild och musik på skolan dock är kvaliteten på den undervisning som eleverna får varierande. Lärande i bild och musik bör lyftas fram för att säkerställa att eleverna når målen i kursplanerna för årskurs 5. Eleverna som inspektörsteamet samtalade med framförde önskemål om bättre kvalitet och mer regelbunden undervisning i ämnena.

Skolan följer systematiskt elevernas kunskapsutveckling genom den individuella utvecklingsplanen, portfolion, de nationella ämnesproven i skolår 5, tester och diagnoser i de olika årskurserna samt i utvecklingssamtalen.

Det finns tydliga rutiner för att identifiera barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling. Lärarna tycker att den individuella utvecklingsplanen är ett stort stöd för att upptäcka elevers svårigheter och tillsammans med övriga insatser och rutiner bildas en helhet för att bedöma elevens behov. När ett behov identifierats kartlägger specialpedagogen genom djupdiagnoser och observationer inriktningen på det särskilda stödet. Hur arbetet därefter ska organiseras sker i samråd med föräldrar och arbetslag/mentor. Elever i behov av särskilt stöd integreras i den ordinarie verksamheten med hjälp av extra resurser. Åtgärdsprogram skrivs för de elever som inte når målen eller när elevens utveckling kunskapsmässigt eller socialt behöver förstärkas.

På Bårslövs skola har personalen en gemensam strategi och gemensamma metoder för att främja elevernas utveckling socialt, kognitivt, motoriskt, emotionellt samt att utveckla elevernas eget sätt att lära. Ett av arbetslagen för årskurs F-6 arbetar montessorinspirerat.

Inspektörsteamets bedömning är att det är en lugn skola med elever som är medvetna och fokuserade på sitt arbete och lärande. Eleverna tycker att skolan arbetar för att de ska ta ansvar för sitt lärande och för skolans miljö och att de tränas till inflytande och delaktighet. De planerar sitt arbete utifrån mognad och utveckling samt med stöd och handledning av sin lärare. En del elever har endagsplaneringar och andra mer långsiktiga planeringar.

Den individuella utvecklingsplanen är elevens redskap och eleverna tycker att den utgör ett stöd för att planera, ta ansvar för och följa sitt lärande. Eleverna arbetar självständigt utifrån sin planering och med stöd av stegbladen i den individuella utvecklingsplanen. Stegbladen är i hög grad uppbyggda utifrån mål att uppnå i läroplanen. Arbetet på skolan är tematiskt och ämnesövergripande och eleverna arbetar enligt metoden "Action learning". Metoden går ut på att genom temaarbeten lära eleven välja inriktning, sortera stoffet, dokumentera, presentera och utvärdera sitt arbete. Lärarna uppger att de yngre behöver naturligt mer handledning och kan ha vissa svårigheter att hitta lämpligt stoff och att få ihop materialet till en sammanhängande text. Metoden är under utveckling på skolan och eleverna behöver mycket träning i arbetssättet.

Eleverna utvärderar sitt arbete varje vecka och dokumenterar sitt arbete i portfolion. Portfoliomethodiken i kombination med den individuella utvecklingsplanen upplevs mycket positivt av både elever, föräldrar och personal. Lärande och utveckling synliggörs hos den enskilde eleven och eleverna får en metod att sätta mål, planera och utvärdera. När extra stöd behövs läggs det in i elevens planering. Eleverna uttrycker att de upplever metoden som ett stöd i sin läroprocess.

Lärarna har s.k. "stegbladsmätning" där resultat och bedömningar diskuteras vilket medför pedagogiska diskussioner och samtidigt utgör detta en utvärdering av lärarnas arbete. Utvecklingssamtal förs minst en gång per termin och som underlag för samtalet har man den individuella utvecklingsplanen, portfolion samt olika uppföljningar som är genomförda under terminen. I samtalet tas helheten kring eleven fram, såväl elevens kunskapsutveckling som sociala utveckling.

Skolbarnsomsorgen är integrerad i skolans verksamhet och det finns ett fritidshem för årskurs F-1 och ett för årskurs 2-3. För de elever som är mellan 10 och 12 år erbjuds verksamhet på fritidsgården på skolan.

Det finns rutiner för samverkan och övergång mellan förskoleverksamhet, förskoleklass och mellan årskurserna. När det gäller övergång till annan skola handhas detta av rektorn genom överlämnande av den individuella utvecklingsplanen. Skolan arbetar medvetet på olika sätt för att samverka med föräldrarna och för att öka delaktigheten för en högre måluppfyllelse. Det finns också en formaliserad samverkan i form av arbetslagsråd och skolkonferens. (Se avsnitt Arbetsmiljö och delaktighet)

P.g.a. skolans styrning, arbetssätt och förhållningssätt har studiebesök tagits emot från olika delar i Sverige och även från Norge, Danmark, Tyskland och Österrike

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att undervisning av god kvalitet pågår på Bårslövs skola samt att organisationen är flexibel och fungerande

för att möta elevers olika behov. Personalen har en gemensam strategi och gemensamma metoder för att främja elevernas utveckling samt att utveckla elevernas eget sätt att lära, väl i överensstämmelse med kunskapssynen och synen på lärande som uttrycks i läroplanen. Undervisningen styrs och planeras med god kvalitet utifrån nationella och lokala mål. Dock bör undervisningen förbättras, för att säkerställa elevernas möjlighet att nå målen i kursplanerna för årskurs 5, i ämnena musik och bild. Vidare bedömer inspektörsteamet att skolan i högre grad skall sätta läroplanens mål att stäva mot i fokus.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

I Bårslövs skola har rektorn många års erfarenhet av skolverksamhet på olika nivåer. Hon har arbetat som ledare inom grundskolan ca 10 år varav ca 3 år på Bårslövs skola. Ledningsresursen på skolan är totalt 2,35 årsarbetare varav 0,75 tjänst som biträdande rektor för förskolan samt 0,25 och 0,35 tjänster som biträdande rektorer för grundskolan.

Elever, föräldrar och personal upplever rektorn som en tydlig och positiv ledare samt synlig i verksamheten. Hon beskrivs också som lyhörd och villig till diskussion. Genom att hävda och tydliggöra skolans uppdrag driver och styr rektorn verksamheten framåt. Lärarna beskriver att rektorn driver starkt utifrån läroplanen och andra styrdokument och är tydlig med sina krav att arbeta med den ”nya skolan” och hävdar den röda tråden i ett 1-16 års perspektiv. För att skapa delaktighet och för att alla ska få del i helheten är all personal med i diskussionerna kring skolans uppdrag och utveckling. Ledningen träffar samtliga arbetslag en gång per vecka.

Skolan bedriver ett väl utvecklat systematiskt kvalitets- och förbättringsarbete. Uppföljning och utvärdering följer en modell som kallas ”utvärderingsklocka”. Pedagogiska diskussioner utgör underlag för den årliga revideringen av den lokala arbetsplanen. Förutom det som beskrivs om den enskilde elevens kvalitetssäkring och utvärdering under rubrikerna Arbetsmiljö och delaktighet och Pedagogisk verksamhet och undervisning har ett antal övergripande utvärderingar gjorts. Exempel är Bårslövstempen som är en elevenkät som rör trivsel, arbetsro och ansvarstagande och genomförs en gång per termin, kvalitativ utvärdering i elevhearings med slumpmässigt utvalda elever från samtliga grupper samt intervju med personal, sammanställningar kring ”Action learning” från elevintervjuer och personalredovisningar, kommunens Kvalitetsmätning vart annat år med mera. I elevhearingen intervjuas elever med frågor som utgår från målen i den lokala arbetsplanen. Skolan planerar att även införa föräldrahearings. Rektor poängterade hur viktigt det är för ledningen på skolan att använ-

da sig av resultaten från utvärderingarna för att driva ett förändrings- och förbättringsarbete. Försöksverksamhet med utbildning utan nationell timplan i grundskolan kommer vid Bårslövs skola att utvärderas av Göteborgs universitet. Utvärderingen sker på uppdrag av Timplanedelelegationen.

Kvalitetsredovisningen för Bårslövs skola bygger på uppföljningar och diskussioner som är gjorda under året. Ledningen på skolan skriver kvalitetsredovisningen vilken bildar underlag för nya måldiskussioner. Inspektörsteamet uppfattar att kvalitetsredovisningen fungerar som ett levande dokument och som underlag till utveckling.

Rektorn anser att styrningen från Bildningsnämnden är tydlig och att hon har stöd från områdesnivå och förvaltning.

Sammanfattningsvis är ledningen av Bårslövs skola väl förtrogen med den dagliga verksamheten och tar ansvar för de övergripande funktionerna som beskrivs i läroplanen. Skolan har även ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete där resultaten utgör underlag för att förändra och förbättra verksamheten. Inspektörsteamet bedömer att ledning och styrning av skolan samt kvalitetsarbetet är av mycket god kvalitet.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

I Bårslövs skolas upptagningsområde finns pedagogisk verksamhet och utbildning att tillgå för alla barn t.o.m. årskurs 6.

Elevers val bör förbättras. Elever och föräldrar visade sig inte ha kännedom om elevers val vilket skall ge möjlighet till fördjupning och breddning i valda ämnen för eleven. Enligt rektorn och personal erbjuds elevers val inom ramen för temaarbeten och försöksverksamheten med utbildning utan nationell timplan i grundskolan.

En stor del av eleverna har utländsk bakgrund och eleverna erbjuds modersmålsundervisning och svenska som andraspråk i önskad utsträckning.

Det framkom att eleverna har i uppgift att samla eller arbeta ihop till kostnaderna för planerade studieresor.

Organisationen på skolan är flexibel och anpassad för att tillgodose olika elevers behov. Bl.a. finns verksamhet anpassad till synskadade elever och till integrera-

de särskolelever. På skolans hemsida finns tydlig information att tillgå om utbildningens mål, innehåll och arbetsformer med mera.

Sammanfattningsvis ges eleverna på Bårslövs skola till stora delar den utbildning och omsorg som krävs enligt författningarna. Elevers val erbjuds inom den reguljära verksamheten och temaarbeten. Inspektörsteamet bedömer att detta arbetssätt inte till fullo motsvarar intentionerna bakom elevers val. Inspektörsteamet vill också göra skolan uppmärksam på att utbildningen i grundskolan skall vara avgiftsfri och endast enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad får förekomma. Det är av vikt att skolan ser över rutiner för insamlande av medel för studieresor och annat.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärare skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Bårslövs skola har lärarna den utbildning som krävs för att arbeta i verksamheten. Specialresurser som talpedagog, specialpedagog och synpedagog finns på skolan för att möta barns olika behov. Det arbetar 35 kvinnor och 7 män i verksamheten. Personalbemanningen är god och elevgrupperna rimligt stora. Ledningen arbetar för en god personalförsörjning genom noggranna intervjuer vid anställningsförfarandet och genom att skapa kontinuitet i arbetslagen. Kontinuiteten skapas genom att det i varje arbetslag ingår en lärare som arbetat på skolan i många år och som förmodas stanna ytterligare år. Personalomsättningen i området är låg.

Skolan avsätter resurser till kompetensutveckling och det finns en strategi för kompetensutveckling utifrån styrdokument, mål och individuella behov. Genom en kompetensutvecklingsanalys har en samlad bild av kompetensbehovet tagits fram. De två närmaste åren kommer kompetensutvecklingen i huvudsak att fokusera på normer och värdegrundsfrågor, framtidsorientering och arbetsmiljön. Bårslövs skola är partnerskola till Malmö högskola och handleder lärarstudier i verksamheten.

Skolan tillhandahåller läromedel för en tidsenlig utbildning och standard och tillgång är god. Eleverna har tillgång till datorer i skolarbetet vilka utnyttjas flitigt och regelbundet. Det finns ett bokrum, tillika mediatek, på skolan. En av lärarna ansvarar för detta.

Lokalerna är anpassade och möblerade för att svara mot skolans arbetssätt och pedagogiska krav och bedöms av inspektörsteamet som ändamålsenliga.

Sammanfattningsvis finns på skolan resurser för att eleverna skall ha möjlighet att nå de nationella målen. Lokalerna är väl anpassade för undervisning enligt läroplanen och utgör en god läromiljö för eleverna. Tillgängligheten för funktionshindrade är bra. Lärarna har adekvat utbildning för den undervisning

de ska bedriva och erbjuds kompetensutveckling utifrån styrdokument, mål och individuella behov.

Sammanfattande bedömning

Inspektörsteamet bedömer att verksamheten i Bårslövs skola övergripande är av god kvalitet och erbjuder en trygg och befrämjande miljö som ger eleverna ett lustfyllt lärande. Elevernas ansvarstagande för det egna arbetet och för skolmiljön, samverkan med elever och föräldrar kring förhållningssätt, den fysiska och psykosociala arbetsmiljön, ledning och styrning av skolan samt systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete är av mycket god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- att säkerställa elevernas möjlighet att nå målen i kursplanerna i ämnena bild och musik,
- att i högre grad sätta läroplanens mål att sträva mot i fokus,
- elevens val bör utvecklas både vad gäller omfattning och innehåll samt
- utbildningen i grundskolan skall vara avgiftsfri och rutiner för insamlande av medel för studieresor och annat bör ses över.

Datum	Ort
2004-10-08	Lund

Ebba Svartz
Per-Ingvar de la Motte